SKLEP SODIŠČA (drugi senat)

z dne 23. septembra 2004*

V združenih zadevah C-435/02 in C-103/03,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki sta ju vložili Landgericht Essen (Nemčija) in Landgericht Hagen (Nemčija) s sklepoma z dne 25. novembra 2002 oziroma 11. februarja 2003, ki sta prispela v sodno tajništvo Sodišča 2. decembra 2002 oziroma 5. marca 2003, v postopku

Axel Springer AG

proti

Zeitungsverlag Niederrhein GmbH & Co. Essen KG (C-435/02),

in

Axel Springer AG

proti

Hans-Jürgen Weske (C-103/03),

* Jezik postopka: nemščina.

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans (poročevalec), predsednik senata, J.-P. Puissochet in R. Schintgen, sodnika, F. Macken in N. Colneric, sodnici,

generalni pravobranilec: F. G. Jacobs,
sodni tajnik: R. Grass,

predložitveni sodišči sta bili obveščeni, da se je Sodišče odločilo, da bo odločilo z obrazloženim sklepom v skladu s členom 104 (3) Poslovnika,

udeleženci iz člena 23 Statuta Sodišča so bili pozvani, naj glede tega predložijo morebitne izjave,

po opredelitvi generalnega pravobranilca

sprejema naslednji

Sklep

1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na veljavnost Direktive Sveta 90/605/EGS z dne 8. novembra 1990 o spremembah Direktive 78/660/EGS o letnih računovodskih izkazih in Direktive 83/349/EGS o konsolidiranih računovodskih izkazih glede njunega področja uporabe (UL L 317, str. 60).

2 Predloga sta bila vložena v okviru sporov med družbo Axel Springer AG (v nadaljevanju: Springer) in družbo Zeitungsverlag Niederrhein GmbH & Co. Essen KG (v nadaljevanju: Zeitungsverlag) (C-435/02) na eni strani ter H.-J. Weskejem, poslovodjo družbe Radio Ennepe-Ruhr-Kreis mbH & Co. KG (v nadaljevanju: Radio Ennepe) (C-103/03) na drugi strani zaradi zahtev družbe Springer za vpogled v letne računovodske izkaze družb Zeitungsverlag in Radio Ennepe.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 Na podlagi člena 54(3)(g) Pogodbe ES (po spremembi člen 44(2)(g) ES) Svet Evropske unije in Komisija Evropskih skupnosti odpravljata omejitve glede pravice do ustanavljanja, tako da usklajujeta, če je to potrebno, zaščitne ukrepe, ki jih od družb ali podjetij iz drugega odstavka člena 58 Pogodbe ES (postal člen 48, drugi odstavek, ES) za zaščito interesov družbenikov in tretjih zahtevajo države članice, zato da bi te zaščitne ukrepe izenačili v vsej Skupnosti.

4 Cilj Direktive 90/605 je sprememba področja uporabe zlasti Četrte direktive Sveta 78/660 (EGS) z dne 25. julija 1978 o letnih računovodskih izkazih posameznih vrst družb, ki temelji na členu 54(3)(g) Pogodbe (UL L 222, str. 11, v nadaljevanju: Četrta direktiva o družbah).

5 Četrta direktiva o družbah določa ukrepe za usklajevanje nacionalnih določb o letnih računovodskih izkazih kapitalskih družb. V Nemčiji se uporablja za naslednje vrste družb: Aktiengesellschaft (delniška družba), Kommanditgesellschaft auf Aktien (komanditna delniška družba) in Gesellschaft mit beschränkter Haftung (družba z omejeno odgovornostjo).

6 Člena 1 in 2 Direktive 90/605 razširjata uporabo usklajevalnih ukrepov, ki jih določa Četrta direktiva o družbah, na določene vrste osebnih družb, med katerimi je v Nemčiji Kommanditgesellschaft (komanditna družba), zlasti kadar so vsi družbeniki z neomejeno odgovornostjo take kapitalske družbe, kot so naštete v prejšnji točki te sodbe.

7 Tako Direktiva 90/605 pri Nemčiji razširja uporabo usklajevalnih ukrepov, ki jih določa Četrta direktiva o družbah, zlasti na družbe, ki imajo obliko komanditne družbe, kjer so vsi družbeniki z neomejeno odgovornostjo družbe z omejeno odgovornostjo (v nadaljevanju: GmbH & Co. KG).

8 Za to obliko družbe se odslej uporabljajo zlasti določbe člena 47(1) Četrte direktive o družbah, kot je bila spremenjena s členom 38(3) Sedme direktive Sveta 83/349/EGS z dne 13. junija 1983 o konsolidiranih računovodskih izkazih, ki temelji na členu 54(3)(g) Pogodbe (UL L 193, str. 1), ki določa:

„Pravilno odobreni letni računovodski izkazi in letno poročilo skupaj z mnenjem, ki ga predloži oseba, odgovorna za revidiranje izkazov, se objavijo, kakor je določeno z zakonodajo države članice v skladu s členom 3 Direktive 68/151/EGS.

Zakonodaja države članice lahko kljub temu dovoli, da se letno poročilo ne objavi, kakor je določeno zgoraj. V tem primeru mora biti javnosti na razpolago na sedežu družbe v državi članici. Vsakomur mora biti na njegovo zahtevo omogočen prepis celote ali dela tega poročila. Cena takega prepisa ne sme presegati upravnih stroškov."

9 Člen 3(1) do (3) Prve direktive Sveta 68/151/EGS z dne 9. marca 1968 o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v skladu z drugim odstavkom člena 58 Pogodbe, zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti (UL L 65, str. 8, v nadaljevanju: Prva direktiva o družbah), določa:

„1. V vsaki državi članici se odpre datoteka v centralnem registru, trgovinskem registru ali registru družb za vsako registrirano družbo.

2. Vsi dokumenti in podrobni podatki, ki se morajo objaviti v skladu s členom 2, se shranijo v datoteki ali vpišejo v register; predmet vpisa v register se mora v vsakem primeru vpisati v datoteko.

3. Prepis celote ali katerega koli dela dokumentov ali podatkov iz člena 2 mora biti na pisno vlogo dostopen po ceni, ki ne presega upravnih stroškov.

[...]"

10 Člen 2(1)(f) Prve direktive o družbah določa:

„Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev obveznosti družb, da objavijo najmanj naslednje dokumente in podatke:

[...]

f) bilanco stanja in izkaz uspeha za vsako poslovno leto [...]“

Nacionalna ureditev

11 Sodišče je s sodbo z dne 22. aprila 1999 v zadevi Komisija proti Nemčiji (C-272/97, Recueil, str. I-2175) razsodilo, da Direktiva 90/605 ni bila v predpisanem roku prenesena v nemški pravni red.

12 Nemška zakonodaja, zlasti Handelsgesetzbuch (nemški trgovinski zakonik, v nadaljevanju: HGB), je bila od takrat spremenjena in se usklajevalni ukrepi, ki jih določa Četrta direktiva o družbah, zdaj uporabljajo zlasti za GmbH & Co. KG (člen 264a HGB).

13 Ta nova zakonodaja med drugim določa, da Amtsgericht, sodišče, ki je v Nemčiji pristojno za vodenje sodnega registra, kaznuje kršitve predpisanih obveznosti z upravnimi globami v višini od najmanj 2500 evrov do največ 25.000 evrov.

14 Take globe je mogoče naložiti le na podlagi predloga, ki se vloži pri tem sodišču. Vendar ni določena nobena omejitev glede tega, kdo lahko vloži tak predlog, tako da lahko to stori vsakdo (člena 335a in 335b HGB).

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

15 Družba Springer je s predlogoma, ki ju je vložila pri krajevno pristojnem Amtsgerichtu, predlagala, naj se družbi Zeitungsverlag, ki opravlja dejavnost tiskanja in izdajanja, in družbi Radio Ennepe, ki opravlja dejavnost radiodifuzije, pod grožnjo denarne kazni naloži, naj predložita svoje letne računovodske izkaze, da bo družba Springer lahko vanje vpogledala.

16 Sodišči, ki sta vodili postopek, sta predlogoma ugodili s sklepoma, s katerima sta naložili predlagane ukrepe ter poslovodjema teh družb, to sta L. Glandt in H.-J. Weske, zagrozili z upravno globo v višini 5000 evrov, če ne bosta v predpisanem roku predložila teh dokumentov.

17 Ker ti letni računovodski izkazi v predpisanem roku niso bili predloženi, sta bili z naknadnima sklepoma naloženi globi.

18 Družba Zeitungsverlag in L. Glandt ter H.-J. Weske so nato pri omenjenih dveh predložitvenih sodiščih vložili pritožbe zoper ta sklepa.

19 Sodišči menita, da zadevi, ki sta jima bili predloženi, vzbujata dvome o veljavnosti Direktive 90/605.

20 V zadevi C-435/02 je Landgericht Essen prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo naslednja vprašanja:

„1. Ali je Direktiva 90/605 [...] v povezavi s členom 47 Direktive 78/660 [...] skladna z načelom Skupnosti o pravici do gospodarske pobude, če nalaga komanditnim družbam, v katerih je osebno odgovorni družbenik družba z omejeno odgovornostjo, objavo letnih računovodskih izkazov in letnega poročila, ne da bi bil med drugim omejen krog oseb, ki lahko vanje vpogledajo?

2. Ali je Direktiva 90/605 [...] v povezavi s členom 47 Direktive 78/660 [...] skladna z načelom Skupnosti o svobodi tiska (pisanega, govorjenega in televizijskega), če nalaga komanditnim družbam, v katerih je osebno odgovorni družbenik družba z omejeno odgovornostjo, ki opravljajo dejavnosti tiskanja, izdajanja in

radiodifuzije, objavo letnih računovodskih izkazov in letnega poročila, ne da bi bil med drugim omejen krog oseb, ki lahko vanje vpogledajo?

3. Ali je Direktiva 90/605 skladna s splošnim načelom [...] enakega obravnavanja, če postavlja komanditne družbe, v katerih je osebno odgovorni družbenik družba z omejeno odgovornostjo, v slabši položaj od komanditnih družb, v katerih je osebno odgovorni družbenik fizična oseba, kljub temu da so upniki komanditne družbe, v kateri je osebno odgovorni družbenik družba z omejeno odgovornostjo, zaradi obveznosti do objave, ki jo ima družba z omejeno odgovornostjo, bolje varovani kot upniki komanditne družbe, v kateri za komplementarja kot fizično osebo ne velja obveznost objave?"

21 V zadevi C-103/03 je Landgericht Hagen prav tako odločilo, da prekine odločanje in da Sodišču v predhodno odločanje predloži enaka tri vprašanja in novo vprašanje, ki ga je postavilo na prvo mesto in se glasi:

„Ali bi Evropska skupnost Direktivo 90/605 lahko sprejela na podlagi povezanih določb člena 54(1) in (3)(g) Pogodbe ES, čeprav ta direktiva podeljuje pravico do vpogleda tretjim osebam, ki se ne morejo sklicevati na pravice ali interese, ki jih je treba varovati?"

22 Zadevi C-435/02 in C-103/03 sta bili zaradi povezanosti za namen tega sklepa združeni.

Vprašanja za predhodno odločanje

23 Ker je mogoče iz sodbe z dne 4. decembra 1997 v zadevi Daihatsu Deutschland (C-97/96, Recueil, str. I-6843) jasno sklepati, kakšen bo odgovor na prvo vprašanje, postavljeno v zadevi C-103/03, in ker odgovori na druga vprašanja, postavljena v zadevi C-103/03, in vprašanja, postavljena v zadevi C-435/02, ne dopuščajo nobenega razumnega dvoma, je Sodišče v skladu s členom 104(3) Poslovnika Sodišča obvestilo predložitveni sodišči, da se je odločilo, da bo odločilo z obrazloženim sklepom in udeležence iz člena 23 Statuta Sodišča pozvalo, naj glede tega predložijo svoje morebitne izjave.

24 Svet je glede zadeve C-435/02 na vprašanje Sodišča odgovoril, da ne nasprotuje temu, da Sodišče odloči z obrazloženim sklepom. Družba Zeitungsverlag in H.-J. Weske pa sta glede zadev C-435/02 in C-103/03 temu nasprotovala, sklicujoč se na trditve, ki sta jih navedla v pisnih izjavah. Vendar to ne preprečuje Sodišču, da bi spremenilo svojo odločitev.

Prvo vprašanje v zadevi C-103/03

25 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem, postavljenim v zadevi C-103/03, v bistvu sprašuje, ali je bila Direktiva 90/605 – glede na to, da iz nje izhaja, da lahko vsakdo vpogleda v letne računovodske izkaze in letno poročilo tistih oblik družb, na katere se ta direktiva nanaša, ne da bi moral izkazati, da ima pravico ali interes, ki ga je treba varovati – veljavno sprejeta na podlagi člena 54(3)(g) Pogodbe.

26 H.-J. Weske zatrjuje, da krog tretjih oseb, ki bi morale biti zaščitene na podlagi člena 54(3)(g) Pogodbe, vključuje osebe, ki so v pravnem razmerju z družbo, in tudi tiste, ki tako razmerje želijo vzpostaviti, torej tudi morebitne družbenike, zaposlene ali upnike.

27 Vendar naj ta določba ne bi omogočala določitve kroga tretjih oseb, tako da bi vključeval vse osebe, ne glede na njihov značaj. Široka razlaga tega pojma tretjih oseb v zgoraj navedeni sodbi Daihatsu Deutschland bi torej vsebovala pridržke.

28 V zvezi s tem je treba ugotoviti, kot zatrjujeta Svet in Komisija, da je mogoče iz zgoraj navedene sodbe Daihatsu Deutschland jasno sklepati, kakšen bo odgovor na to vprašanje.

29 Iz točk 19 in 20 omenjene sodbe namreč izhaja, da samo besedilo člena 54(3)(g) Pogodbe navaja cilj zaščite interesov tretjih oseb na splošno, ne da bi razlikoval med določenimi skupinami ali jih izključeval, tako da se pojem tretje osebe iz tega člena nikakor ne omejuje le na upnike družbe.

30 Poleg tega je v točki 21 te sodbe Sodišče poudarilo, da cilja, da se odstranijo omejitve svobode ustanavljanja, ki ga člen 54(1) in (2) Pogodbe z zelo ohlapnimi določbami nalaga Svetu in Komisiji, nikakor ne omejujejo določbe člena 54(3) Pogodbe, ker so v teh določbah primeroma našteti ukrepi, ki jih je treba sprejeti za uresničitev tega cilja, kar potrjuje v členu 54(3) uporabljena beseda „zlasti".

31 Sodišče je sicer v točki 22 omenjene sodbe izrecno navedlo, da določbe člena 3 Prve direktive o družbah o vodenju javnega registra, v katerega se vpišejo vsi dokumenti in podrobni podatki, ki se morajo objaviti, in možnost, da je vsakomur na pisno vlogo dostopen prepis letnih računovodskih izkazov, potrjujejo skrb, izraženo v četrti uvodni izjavi te direktive, da se omogoči obveščanje vseh tretjih oseb, ki računovodskega in finančnega položaja družbe ne poznajo ali ne morejo dovolj poznati.

32 V isti točki je Sodišče dodalo, da je ta skrb izražena tudi v uvodnih izjavah Četrte direktive o družbah, v katerih je omenjena potreba po tem, da se v Skupnosti vzpostavijo minimalne enakovredne pravne zahteve glede obsega finančnih podatkov, ki jih morajo medsebojno konkurenčne si družbe dati javnosti na voljo (glej zlasti tretjo uvodno izjavo).

33 Iz zgoraj navedene sodbe Daihatsu Deutschland jasno izhaja, da obveznosti objave iz člena 3 Prve direktive o družbah, na katere se sklicuje člen 47(1) Četrte direktive o družbah in so z Direktivo 90/605 razširjene na določene oblike osebnih družb, kot je družba, ki je obravnavana v postopku v glavni stvari, pomenijo to, da lahko vsakdo vpogleda v letne računovodske izkaze in letno poročilo tistih oblik družb, na katere se ta direktiva nanaša, ne da bi moral izkazati, da ima pravico ali interes, ki ga je treba varovati.

34 Iz točk 21 in 22 omenjene sodbe tudi jasno izhaja, da je bilo akt Skupnosti, ki vsebuje take obveznosti objave, mogoče sprejeti na podlagi člena 54(3)(g) Pogodbe, ker ta določba, ki zakonodajalcu Skupnosti podeljuje široka pooblastila, omenja cilj zaščite interesov tretjih oseb na splošno, ne da bi razlikovala med določenimi skupinami

tretjih oseb ali jih izključevala, tako da se pojem tretje osebe v smislu tega člena nanaša na vse tretje osebe. Iz tega sledi, da je treba ta pojem razlagati široko in da pokriva med drugim konkurente zadevne družbe.

35 Na prvo vprašanje, postavljeno v zadevi C-103/03, je torej treba odgovoriti, da je bila Direktiva 90/605 v delu, v katerem iz nje izhaja, da lahko vsakdo vpogleda v letne računovodske izkaze in letno poročilo tistih oblik družb, na katere se ta direktiva nanaša, ne da bi moral izkazati, da ima pravico ali interes, ki ga je treba varovati, veljavno sprejeta na podlagi člena 54(3)(g) Pogodbe.

Prvi vprašanji v zadevi C-435/02 in drugo in tretje vprašanje v zadevi C-103/03

36 Predložitveni sodišči s prvima vprašanjema, postavljenima v zadevi C-435/02, in z drugim in tretjim vprašanjem, postavljenima v zadevi C-103/03, ki jih je treba obravanavati skupaj, v bistvu sprašujeta, ali je Direktiva 90/605 – glede na to, da iz nje izhaja, da lahko vsakdo vpogleda v letne računovodske izkaze in letno poročilo podjetij, ki imajo eno od oblik družb, na katere se ta direktiva nanaša, in kot v tem primeru opravljajo dejavnost tiskanja, izdajanja in radiodifuzije, ne da bi moral izkazati, da ima pravico ali interes, ki ga je treba varovati – skladna s splošnimi načeli prava Skupnosti o svobodi ustanavljanja in svobodi tiska.

Sodišču predložene izjave

37 Družba Zeitungsverlag in H.-J. Weske zatrjujeta, da Direktiva 90/605 v povezavi s členom 47 Četrte direktive o družbah zasleduje zakoniti cilj v splošnem interesu, če je namen obveznosti objave, ki jih predpisuje, zaščita družbenikov, zaposlenih in upnikov družbe.

38 Če bi se v krog oseb, ki lahko vpogledajo v zadevne dokumente, vključilo vse zainteresirane osebe, tudi konkurente, pa bi to pomenilo nesorazmerno breme zlasti za zakonite interese družbe, da nekatere podatke ohrani tajne. Zato naj bi bila Direktiva 90/605 nezdružljiva z načelom Skupnosti o svobodi ustanavljanja in naj bi bila zato neveljavna.

39 Družba Zeitungsverlag in H.-J. Weske poleg tega poudarjata, da svoboda izražanja kot temeljna pravica, ki jo zagotavlja pravo Skupnosti, varuje celotno dejavnost podjetja za tisk in celo podjetja za radiodifuzijo.

40 Če Direktiva 90/605 in Četrta direktiva o družbah ne bi vsebovali posebnega varstva za podjetja za tisk in radiodifuzijo z določitvijo izjem od obveznosti objave, ki jih določata, bi bili nezdružljivi s svobodo mišljenja.

41 Belgijska vlada poudarja, da je obveznost objave letnih računovodskih izkazov, ki jo nalaga Direktiva 90/605, upravičena, ker imajo pri družbah, na katere se nanaša,

tretje osebe zoper družbenika na voljo le omejena pravna sredstva , saj je ta pravna oseba, ki ima omejeno odgovornost.

42 Komisija se sklicuje na prve tri uvodne izjave Četrte direktive o družbah, iz katerih izhaja zlasti, da so določbe o objavi letnih računovodskih izkazov in letnega poročila potrebne zato, ker oblike družb, na katere se določbe nanašajo, razen svojih neto sredstev ne dajejo tretjim osebam nobenega varovanja, in ker je treba v Skupnosti vzpostaviti minimalne enakovredne pravne zahteve glede obsega finančnih podatkov, ki jih morajo medsebojno konkurenčne družbe dati javnosti na voljo.

43 Zlasti vključitev konkurentov v krog oseb, ki lahko vpogledajo v te dokumente, bi bilo hkrati nujno in ustrezno sredstvo za dosego cilja, ki je postavljen v teh uvodnih izjavah in v členu 54(3)(g) Pogodbe, kot ga razlaga Sodišče v zgoraj navedeni sodbi Daihatsu Deutschland, in sicer ne le varstvo družbenikov, ampak tudi tretjih oseb.

44 Komisija poleg tega zatrjuje, da vprašanje, ki se nanaša na splošno načelo prava Skupnosti o pravici do gospodarske pobude, v tem primeru vključuje vprašanje, ki se nanaša na splošno načelo svobode tiska.

45 Svet poudarja, da Direktiva 90/605 ne pomeni pretiranega in nesprejemljivega posega, ki bi omejeval samo bistvo pravice do svobodnega opravljanja poklicne dejavnosti.

46 Svet poleg tega zatrjuje, da obveznost objave, ki jo določa Direktiva 90/605, nikakor ne omejuje svobode tiska, kot jo med drugim zagotavlja člen 10 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, saj nima nobenega vpliva na vsebino podatkov ali idej, ki jih sporoči družba, na katero se nanaša ta direktiva.

Odgovor Sodišča

47 Uvodoma je treba poudariti, da se vprašanje, ki se nanaša na združljivost obveznosti objave, ki jo imajo zadevne osebne družbe v postopkih v glavni stvari, s svobodo izražanja, ne razlikuje od vprašanja o združljivosti teh obveznosti s pravico do svobodnega opravljanja poklicne dejavnosti. Te obveznosti namreč veljajo za vsa podjetja, ki imajo določeno statusno obliko, ne glede na naravo njihove dejavnosti. Poleg tega niso dovolj neposredno in posebej povezane z dejavnostjo, ki se nanaša na svobodo izražanja. Tako gre v bistvu za ureditev, ki vpliva na zadevne družbe ne glede na to, kakšno gospodarsko dejavnost opravljajo.

48 Sodišče je presodilo, da spadata lastninska pravica in pravica do svobodnega opravljanja gospodarske dejavnosti med splošna načela prava Skupnosti. Vsekakor je v skladu s to sodno prakso za uporabo teh pravic mogoče določiti omejitve, pod pogojem, da te omejitve dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih zasleduje Skupnost, in da glede na zasledovani cilj ne pomenijo pretiranega in nesprejemljivega posega, ki bi omejeval samo bistvo teh pravic (glej sodbi z dne 5. oktobra 1994 v zadevi Nemčija proti Svetu, C-280/93, Recueil, str. I-4973, točka 78, in z dne 10. julija 2003 v zadevi Booker Aquaculture in Hydro Seafood, C-20/00 in C-64/00, Recueil, str. I-7411, točka 68, in tam navedeno sodno prakso).

49 Če bi imele v teh okoliščinah obveznosti objave, ki se obravnavajo v postopkih v glavni stvari, dovolj neposreden in pomemben učinek na pravico do svobodnega opravljanja poklicne dejavnosti, se omejitev, ki jo vsebujejo, zlasti omejitev pravice podjetja, da nekatere morebitno občutljive podatke ohrani tajne, vsekakor izkaže za povsem upravičeno.

50 Iz prvih treh uvodnih izjav Četrte direktive o družbah namreč izhaja, da določbe o objavi, ki jih vsebuje pri nekaterih oblikah kapitalskih družb, zasledujejo dvojni cilj v splošnem interesu, ki ga določa člen 54(3)(g) Pogodbe, to je, po eni strani, da se tretje osebe varuje pred finančnimi tveganji pri oblikah družb, ki razen svojih neto sredstev ne dajejo tretjim osebam nobenega varovanja, in, po drugi strani, da se v Skupnosti vzpostavijo minimalne enakovredne pravne zahteve glede obsega finančnih podatkov, ki jih morajo medsebojno konkurenčne si družbe dati javnosti na voljo.

51 V skladu s prvimi petimi uvodnimi izjavami je posebni cilj Direktive 90/605 popravljanje stalne prakse velikega in naraščajočega števila družb, da obidejo ureditev s tem, da se ustanovijo v obliki osebnih družb, kjer so vsi družbeniki z neomejeno odgovornostjo sami kapitalske družbe, zato da bi se izognili določbam o objavi, ki veljajo za te družbe, pri čemer ta praksa ne upošteva zgoraj navedenega cilja iz Četrte direktive o družbah, to je varstvo tretjih oseb pred finančnimi tveganji pri oblikah družb, ki razen svojih neto sredstev ne dajejo tretjim osebam nobenega varovanja.

52 Iz tega sledi, da ukrepi, ki jih nalaga Direktiva 90/605, dejansko ustrezajo ciljem člena 54(3)(g) Pogodbe in torej ciljem v splošnem interesu, ki jih zasleduje Skupnost v smislu v točki 48 tega sklepa navedene sodne prakse.

53 Sicer pa kaže, da bi bila morebitna škoda, ki bi jo povzročile obveznosti, določene s temi pravili o objavi, omejenega obsega. Podvomiti je treba namreč o tem, da bi lahko ta pravila spremenila konkurenčni položaj zadevnih družb, v nasprotju s primerom iz zgoraj navedene sodbe Nemčija proti Svetu (točka 81).

54 To presojo potrjujejo same določbe Četrte direktive o družbah, zlasti členi 11, 27 in od 44 do 47, ki določajo možnost, da lahko družbe, ki ne presežejo omejitve določenih zahtev, izpustijo določene podatke iz letnih računovodskih izkazov in letnega poročila in določenih podatkov iz računov ne objavijo. Poleg tega je cilj člena 45 te direktive zlasti to, da se prepreči, da bi objava določenih podatkov resno škodovala zadevnim podjetjem.

55 Prav tako je treba poudariti, da so lahko v skladu s členom 46 te direktive podatki, ki jih mora letno poročilo obvezno vsebovati, bolj splošni, tako da v nasprotju s trditvami družbe Zeitungsverlag in H.-L.Weska ni treba podrobno navesti določenih podatkov, ki so za objavo občutljivi, kot je na primer osnova za izračun cene.

56 Sicer pa objava letnih računovodskih izkazov kapitalskih družb – ki so edini neomejeno odgovorni družbeniki v taki osebni družbi iz Direktive 90/605, kot je družba, ki ima obliko GmbH & Co. KG in se obravnava v postopku v glavni stvari – v tem primeru družb z omejeno odgovornostjo, sama po sebi vsebuje le podatke o položaju teh družbenikov, ne pa o položaju te osebne družbe. Objava letnih računovodskih izkazov te osebne družbe torej nikakor ni odveč.

57 Poleg tega člen 57a, ki je bil s členom 1(4) Direkitve 90/605 dodan Četrti direktivi o družbah, omogoča, da so take osebne družbe, kot so GmbH & Co. KG, ki se obravnavajo v postopku v glavni stvari, oproščene obveznosti objave, če bi morali biti računovodski izkazi objavljeni skupaj z računovodskimi izkazi enega od njihovih družbenikov z neomejeno odgovornostjo ali če jih vsebujejo konsolidirani izkazi skupine družb.

58 V teh okoliščinah obveznost takih osebnih družb v obliki GmbH & Co. KG, kot se obravnavata v postopku v glavni stvari, glede objave letnih računovodskih izkazov in letnih poročil ne pomeni pretiranega in nesprejemljivega posega, ki bi omejeval samo bistvo svobodnega opravljanja poklicne dejavnosti.

59 Glede na navedeno je treba na prvi vprašanji, postavljeni v zadevi C-435/02, ter na drugo in tretje vprašanje, postavljeni v zadevi C-103/03, odgovoriti, da pri obravnavi teh vprašanj glede na splošna načela prava Skupnosti o svobodnem opravljanju poklicne dejavnosti in svobodi izražanja ni bil odkrit noben element, ki bi lahko vplival na veljavnost Direktive 90/605.

Tretje vprašanje v zadevi C-435/02 in četrto vprašanje v zadevi C-103/03

60 Predložitveni sodišči s tretjim vprašanjem, postavljenim v zadevi C-435/02, in četrtim vprašanjem, postavljenim v zadevi C-103/03, v bistvu sprašujeta, ali je

Direktiva 90/605 skladna z načelom enakega obravnavanja, če nalaga komanditnim družbam, v katerih so vsi osebno odgovorni družbeniki družbe z omejeno odgovornostjo, obveznosti objave letnih računovodskih izkazov. Te družbe bi bile tako v slabšem položaju kot komanditne družbe, v katerih je vsaj en osebno odgovorni družbenik fizična oseba in teh obveznosti nimajo, in so upniki družb v prvi statusni obliki bolje varovani kot upniki družb v drugi statusni obliki, ker imajo njihovi družbeniki, kot družbe z omejeno odgovornostjo, obveznost objave, ki pa je fizične osebe nimajo.

Sodišču predložene izjave

61 Družba Zeitungsverlag in H.-J. Weske zatrjujeta, da vsebujejo določbe o objavi hudo obliko neenakega obravnavanja med komanditnimi družbami, v katerih je vsaj en osebno odgovorni družbenik fizična oseba, in komanditnimi družbami, v katerih so vsi osebno odgovorni družbeniki družbe z omejeno odgovornostjo, kot je GmbH & Co. KG, to stanje pa slednjim družbam povzroča precejšnje težave.

62 Svet zatrjuje, da iz prvih treh uvodnih izjav Direktive 90/605 izhaja, da je njen cilj zapolniti vrzeli, ki izhajajo iz Četrte direktive o družbah, ki jih zakonodajalec šteje za nasprotne smislu in ciljem, ker za nenehno naraščajoče število takih družb, kot sta komanditni družbi, ki se obravnavata v postopku v glavni stvari, niso bile predpisane obveznosti objave in so njihovi upniki lahko ukrepali le proti družbenikom z neomejeno odgovornostjo, ki so sami družbe z omejeno odgovornostjo in zato razen svojih neto sredstev ne dajejo tretjim osebam nobenega varovanja.

63 V razmerju do tretjih oseb naj bi obstajala temeljna razlika med takimi komanditnimi družbami in komanditnimi družbami, v katerih je vsaj en osebno odgovorni družbenik fizična oseba, ki odgovarja za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem.

64 Zato naj bi bila naložitev obveznosti objave komanditnim družbam, v katerih so vsi družbeniki z neomejeno odgovornostjo družbe z omejeno odgovornostjo, kot je GmbH & Co. KG, drugim komanditnim družbam pa ne, objektivno upravičena.

65 Komisija se sklicuje na isto objektivno razliko med različnimi komanditnimi družbami in iz tega sklepa, da Direktiva 90/605 ne vsebuje nobene diskriminacije.

Odgovor Sodišča

66 Uvodoma je treba spomniti, da splošno načelo o enakem obravnavanju, ki je del temeljnih načel prava Skupnosti, zahteva, da se podobne situacije ne obravnavajo različno in da se različne situacije ne obravnavajo enako, razen če je tako obravnavanje objektivno upravičeno (glej zlasti sodbo z dne 9. septembra 2004 v zadevi Španija proti Komisiji, C-304/01, ZOdl., str. I-7655, točka 31).

67 Kot izhaja iz točke 51 tega sklepa, razlikovanje v Direktivi 90/605 – med komanditnimi družbami, na katere se ta direktiva nanaša, kot je GmbH & Co.

KG, in komanditnimi družbami, v katerih je med družbeniki z neomejeno odgovornostjo vsaj ena fizična oseba in ki ne sodijo na področje uporabe te direktive – temelji na ugotovitvi, da prva skupina teh družb posredno pomeni enaka tveganja za tretje osebe kot kapitalske družbe, na katere se nanaša Četrta direktiva o družbah, to je, da razen svojih neto sredstev ne dajejo tretjim osebam nobenega varovanja, medtem ko je drugače pri drugi skupini komanditnih družb.

68 V Direktivi 90/605 je namreč uporabljen enak pristop kot v Četrti direktivi o družbah, katere izognitev želi preprečiti, in glede tega pomeni le njen dodatek. V tem smislu Direktiva 90/605 le dopolnjuje Četrto direktivo o družbah, tako da je ob privilegiju, ki je vezan na omejitev odgovornosti nekaterih oblik družb, potrebna tudi ustrezna objava, ki je namenjena varovanju interesov tretjih oseb.

69 Razlikovanje v Direktivi 90/605 med dvema vrstama komanditnih družb, navedenih v točki 67 tega sklepa, z namenom opredelitve področja uporabe Četrte direktive o družbah in obveznosti objave, ki jih določa ta direktiva, torej objektivno upravičujejo ugotovitve o varstvu interesov tretjih oseb, saj je to varstvo bistveni namen Direktive 90/605 in Četrte direktive o družbah.

70 Tej ugotovitvi ne nasprotuje okoliščina, ki jo navajata predložitveni sodišči, po kateri bi bili upniki komanditnih družb iz Direktive 90/605 že varovani, ker imajo njihovi družbeniki, družbe z omejeno odgovornostjo, že obveznosti objave, ki jih določa Četrta direktiva o družbah, medtem ko jih fizične osebe nimajo.

71 Kot je bilo namreč že odločeno v točki 56 tega sklepa, objava letnih računovodskih izkazov kapitalskih družb – ki so edini družbeniki z neomejeno odgovornostjo v taki osebni družbi iz Direktive 90/605, kot je družba, ki ima obliko GmbH & Co. KG in se obravnava v postopku v glavni stvari – v tem primeru družbe z omejeno odgovornostjo, sama po sebi vsebuje le podatke o položaju teh družbenikov, ne pa o položaju te osebne družbe.

72 Glede na navedeno ne kaže, da bi bilo z Direktivo 90/605 kršeno načelo enakega obravnavanja.

73 V teh okoliščinah je treba na tretje vprašanje v zadevi C-435/02 in na četrto vprašanje v zadevi C-103/03 odgovoriti, da pri obravnavi teh vprašanj glede na načelo enakega obravnavanja ni bil odkrit noben element, ki bi lahko vplival na veljavnost Direktive 90/605.

Stroški

74 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred nacionalnima sodiščema, ti odločita o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) sklenilo:

1. **Direktiva Sveta 90/605/EGS z dne 8. novembra 1990 o spremembah Direktive 78/660/EGS o letnih računovodskih izkazih in Direktive 83/349/EGS o konsolidiranih računovodskih izkazih glede področja uporabe navedenih direktiv, v delu, v katerem iz nje izhaja, da lahko vsakdo vpogleda v letne računovodske izkaze in letno poročilo tistih oblik družb, na katere se ta direktiva nanaša, ne da bi moral izkazati, da ima pravico ali interes, ki ga je treba varovati, je bila veljavno sprejeta na podlagi člena 54(3)(g) Pogodbe (po spremembi člen 44(2)(g) ES).**

2. **Obravnava prvih dveh vprašanj, postavljenih v zadevi C-435/02, ter drugega in tretjega vprašanja, postavljenega v zadevi C-103/03 glede splošnih načel prava Skupnosti o svobodnem opravljanju poklicne dejavnosti in pravice do izražanja, ni odkrila nobenega elementa, ki bi lahko vplival na veljavnost Direktive 90/605.**

3. **Obravnava tretjega vprašanja v zadevi C-435/02 in četrtega vprašanja v zadevi C-103/03 glede načela enakega obravnavanja ni odkrila nobenega elementa, ki bi lahko vplival na veljavnost Direktive 90/605.**

Podpisi